

ЗАСТОСУВАННЯ ПОКАЗНИКА ЧИСТОЇ ВАРТОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ЯК БАЗИ РОЗПОДІЛУ ВИТРАТ СУМІСНОГО ВИРОБНИЦТВА

Ларка М.І., Феррара А.М., Ларка А.В.
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»,
м. Харків

Спільно вироблювані продукти сумісного виробництва не завжди є готовими до вжитку і часто потребують подальшої переробки. У тих випадках, коли один або декілька продуктів спільного виробництва після проходження точки розподілу витрат потребують подальшої переробки, розподіл сумарних витрат спільного виробництва необхідно проводити з використанням методу чистої вартості реалізації. Чиста вартість реалізації продукту – це різниця між сумою виручки від його реалізації без ПДВ та сумою прямих додаткових витрат, які необхідні для подальшої переробки цього продукту. Її величина визначається за такою формулою:

$$\text{ЧВР}_i = x_i * \text{ОЦ}_i - Z_i^{\text{дод}} = x_i * \text{ОЦ}_i - x_i * z_i = x_i * (\text{ОЦ}_i - z_i),$$

де ЧВР_i – чиста вартість реалізації i -го продукту, грн; ОЦ_i – оптова ціна одиниці i -го виду продукції, грн; $Z_i^{\text{дод}}$ – сума прямих додаткових витрат, які необхідні для подальшої переробки i -го продукту, грн; x_i – кількість i -го продукту, натуральних одиниць; z_i – питомі додаткові витрати, які необхідні для подальшої переробки одиниці i -го продукту, які визначаються наступним чином:

$$z_i = \frac{Z_i^{\text{дод}}}{x_i}.$$

У подальшому для визначення величини сукупних витрат, яка відноситься на i -й продукт використовуємо наступну формулу:

$$z_i = \frac{z \sum * x_i * (\text{ОЦ}_i - z_i)}{\sum_{i=1}^n x_i * (\text{ОЦ}_i - z_i)} = \frac{z \sum * \text{ЧВР}_i}{\sum_{i=1}^n \text{ЧВР}_i},$$

де $z \sum$ – сумарні постійні витрати, грн; n – кількість сумісно вироблюваних продуктів.

А виробничу собівартість одиниці i -го виду продукції визначаємо за наступною формулою:

$$\text{ВрС}_i = \frac{z_i}{x_i} = \frac{z \sum * (\text{ОЦ}_i - z_i)}{\sum_{i=1}^n x_i * (\text{ОЦ}_i - z_i)} = \frac{z \sum * \text{ЧВР}_i}{x_i \sum_{i=1}^n \text{ЧВР}_i}.$$

Проаналізувавши останню формулу, приходимо до висновку, що виробнича собівартість після проходження точки розподілу витрат буде вищою у тих продуктів, які не потребують додаткових витрат для подальшої переробки.